

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 17.09.2025

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili

Türkiye'nin en önemli doğal tatlı su kaynaklarından biri olan İznik Gölü, son yıllarda su seviyesi düşüşü, ekolojik bozulmalar ve çevresel tehditler nedeniyle kamuoyunun ve uzmanların dikkatini çekmektedir. Bu sorunların başında ise, gölden endüstriyel ölçekte su çekimi yapan firmaların faaliyetleri gelmektedir.

Özellikle, Gemlik Gübre A.Ş. tarafından İznik Gölü'nden yılda 10 milyon metreküp su çekildiği iddiaları yerel basın, çevre örgütleri ve uzmanlar tarafından sıklıkla gündeme getirilmiştir. Bu miktar, gölün ekolojik dengesini olumsuz etkileyebilecek düzeydedir. Firma, deniz suyu arıtma tesisi yatırımı planladığını belirtmiş olsa da bu yatırım henüz faaliyete geçmemiştir. Ayrıca, firmanın su çekme faaliyetlerini düzenleyen DSİ ve Bakanlık onaylı tahsis protokollerinin içeriği ve güncelliği kamuoyuna açıklanmamıştır.

İznik Gölü, yalnızca bir içme suyu kaynağı değil; aynı zamanda çevresindeki binlerce çiftçi için sulama kaynağıdır. Göl seviyesi düşerse, bölgedeki tarımsal üretim ve tarımsal biyoçeşitlilik ciddi şekilde zarar görebilir.

Ayrıca, bölgedeki vatandaşlar ve çevre platformları, gölden su çekiminin izinsiz ya da yetersiz denetimle yürütüldüğünü, kıyı ekosistemlerinde gözle görülür tahribatlar oluştuğunu ve balık popülasyonlarında azalma yaşandığını raporlamaktadır.

DSİ verilerine göre gölün ortalama yıllık seviye değişimi, 2021 – 2024 arasında yaklaşık 30 – 40 cm aralığında düşüş göstermiştir. Bu değişimdeki başlıca faktörlerden birinin aşırı su çekimi olduğu ifade edilmektedir.

34009

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

1985 yılında imzalandığı iddia edilen su kullanım protokolünün, günümüzün ekolojik ve iklimsel koşullarını karşılayacak nitelikte olup olmadığı tartışmalıdır. 2023 sonrası yürürlüğe giren Su Kanunu taslağı ve ekosistem temelli yönetim ilkeleri ışığında mevcut uygulamaların yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda, İznik Gölü'nün uzun vadeli korunması, su tahsislerinin ekosistem temelli ve şeffaf şekilde düzenlenmesi hem çevre hukuku hem de sosyal sorumluluk açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. İznik Gölü'nden endüstriyel amaçla su tahsisi yapılmış mıdır? Yapılmışsa, bu tahsis hangi kurum/kurumlar tarafından, hangi protokoller çerçevesinde verilmiştir?
2. Gemlik Gübre A.Ş.'ye yıllık 10 milyon metreküp su çekim hakkı tanındığı bilgisi doğru mudur? Şirketin gölden çektiği su miktarına dair resmi yıllık ortalamalar nedir?
3. Bu su çekimi faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporuna tabi tutulmuş mudur? Tabi tutulduysa rapor hangi tarihte hazırlanmış ve hangi koşullarda onaylanmıştır?
4. Göl çevresinde bulunan tarım arazilerinin sulama ihtiyacının yıllık ortalaması nedir? Bu ihtiyaç ile endüstriyel su çekimleri arasında herhangi bir öncelik sıralaması yapılmakta mıdır?
5. 2020 – 2025 yılları arasında İznik Gölü'nde gözlemlenen su seviyesi değişimleri ne düzeydedir? Bu değişimlerin başlıca nedenleri nelerdir? Su çekimi etkisi nasıl hesaplanmaktadır?
6. DSİ ve Bakanlığınızca yürütülen bir taşınabilir sayaç/sensör tabanlı su izleme sistemi mevcut mudur? İznik Gölü'nden çekilen suyun miktarı ve süresi nasıl denetlenmektedir?
7. Söz konusu endüstriyel su kullanımına ilişkin tahsis süresi, sona erme tarihi ve yenilenme koşulları kamuoyuna açık mıdır?
8. Gemlik Gübre A.Ş.'nin deniz suyu arıtma tesisi kurma taahhüdü Bakanlığınız tarafından resmi takvime bağlanmış mıdır? Bu süreç tamamlanana dek gölden su çekimi devam edecek midir?

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

9. İznik Gölü'nün “korunan doğal alan” veya “hassas su alanı” olarak yeniden tanımlanması yönünde bir çalışmanız var mıdır?